

UF13.- ACCÉS A BASES DE DADES

- Teoria -

PROGRAMACIÓ CFGS DAW

Joan V. Cassany
Guillermo Garrido Portes

jv.cassanycoscolla@edu.gva.es g.garridoportes@edu.gva.es

1. INTRODUCCIÓ BASE DE DADES

Una **base de dades** és una col·lecció de dades classificades i estructurades que són guardades en fitxers, però referenciades com si d'un únic fitxer es tractara.

Les dades d'una base de dades relacional s'emmagatzemen en taules lògicament relacionades entre si utilitzant camps clau comuns.

Cada taula disposa les dades en files i columnes. A les **files** se les denomina **tuplas** o registres i a les **columnes** s'anomenen **camps**.

Per a crear i manipular bases de dades relacionals, existeixen en el mercat diversos sistemes de gestió de bases de dades (SGBD); per exemple, Access, SQL Server, Oracle i DB2. Altres SGBD de lliure distribució són MySQL/MariaDB i PostgreSQL.

2. LLENGUATGE SQL

Els usuaris d'un sistema administrador de bases de dades poden realitzar sobre una determinada base operacions com inserir, recuperar, modificar i eliminar dades, així com afegir noves taules o eliminar-les. Aquesta operacions s'expressen generalment en un llenguatge denominat **SQL** (Structured Query Laguage).

Existeixen tres tipus de comandos en SQL: **DCL**

- Els **DDL** (Data Definition Languaje), que permeten crear (CREATE), modificar (ALTER) i esborrar (DROP) noves bases de dades, taules, camps i vistes.
- Els **DML** (Data Manipulation Languaje), que permeten introduir (INSERT) informació en la BD, esborrar-la (DELETE) i modificar-la (UPDATE).
- Els **DQL** (Data Query Languaje), que permeten generar consultes per a ordenar, filtrar i extraure informació de la base de dades (SELECT).
- Els **DCL** (Data Control Languaje), que permeten atorgar permisos (GRANT) o revocar-los (REVOKE).

3. JDBC

Abans de començar necessitem un sistema de gestió de base de dades instal·lat en el nostre ordinador en el qual poder tindre bases de dades a les quals connectar-nos des dels nostres programes escrits en llenguatge Java.

Utilitzar **XAMPP** que incorpora un sistema gestor de bases de dades MySQL/MariaDB, un servidor web Apache i l'eina phpMyAdmin per a treballar amb bases de dades.

https://www.apachefriends.org

Nota: Instal·lació en Linux

Canvia els permisos al instal·lador: chmod 755 xampp-linux-*-installer.run Executa el instal·lador: sudo ./xampp-linux-*-installer.run

Se instal·larà en: /opt/lampp

Iniciar Xampp: sudo /opt/lampp/lampp start
Finalitzar XAMPP: sudo /opt/lampp/lampp stop
Reiniciar XAMPP: sudo /opt/lampp/lampp restart

Accés a l'eina gràfica: cd /opt/lampp

sudo ./manager-linux-x64.run

3. JDBC

Java pot connectar-se amb diferents SGBD, però ha d'existir sempre un mediador entre l'aplicació i el sistema de base de dades i en Java aqueixa funció la realitza la API estàndard de JAVA denominada **JDBC** (**Java Data Base Connection**).

JDBC farà transparent para la codificació Java la BBDD a que ens connectem.

L'API JDBC fa possible la realització de les següents tasques:

- Establir una connexió amb una base de dades a través d'un driver.
- Enviar sentències SQL.
- Manipular dades.
- Processar els resultats de l'execució de les sentències.

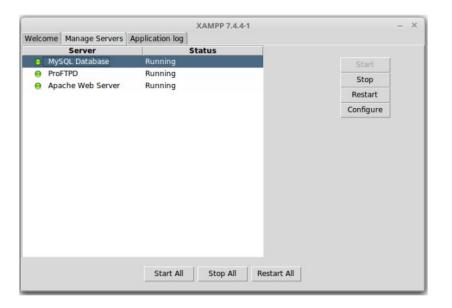
4. ACCES BASES DE DADES DES DE NETBEANS

INICIAR XAMPP

Sempre que vulguem treballar amb el servidor i les bases de dades del mateix haurem d'iniciar l'eina XAMPP descarregada anteriorment i iniciar els serveis Apache i MySQL/MariaDB:

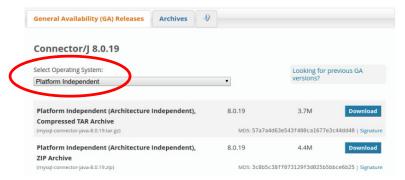
4. ACCES BASES DE DADES DES DE NETBEANS INSTAL·LACIÓ DEL JDBC DRIVER

Per a poder connectar-nos a una base de dades MySQL/MariaDB des de l'explorador de NetBeans necessitem instal·lar el driver mysql-connector de Java, que el descarregarem de:

http://dev.mysql.com/downloads/connector/j/

No fa falta registrar-se per a descarregar-lo, només s'ha de prémer en "No thanks, just start my download." i descomprimir el ZIP i cercar l'arxiu:

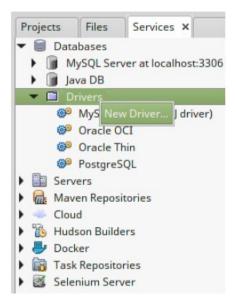
mysql-connector-java-8.0.19.jar

4. ACCES BASES DE DADES DE NETBEANS INSTAL·LACIÓ DEL JDBC DRIVER

Ara obri **NetBeans**, veu al panell **Services** → **Databases**, fes clic dret en l'opció **Drivers** i selecciona l'opció **New Driver** del menú contextual. Es mostrarà el diàleg *New JDBC Driver*.

	New JDBC Driver	×
Driver File(s):		Add
		Remove
Driver Class:		▼ <u>Find</u>
<u>N</u> ame:		
① Driver File is missir	ng.	
	ОК	ancel <u>H</u> elp

4. ACCES BASES DE DADES DE NETBEANS INSTAL·LACIÓ DEL JDBC DRIVER

Fes clic en [Add...] i selecciona el fitxer mysql-connector-java-8.0.19.jar.

Una vegada seleccionat el fitxer ens ha d'emplenar la classe principal del Driver que en el nostre cas ha de ser **com.mysql.cj.jdbc.Driver** i el nom del nostre driver, per exemple MySQL (Connector/J driver).

	New JDBC Driver	×
Dri <u>v</u> er File(s):	/home/lionel/Desktop/mysql-connector-java-8.0.19/mysql-connector-java-8.0.19.jar	<u>A</u> dd
		Remove
Driver <u>C</u> lass:	com.mysql.cj.jdbc.Driver	<u>F</u> ind
<u>N</u> ame:	MySQL (Connector/J driver)	
	OK Canc	el <u>H</u> elp

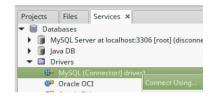
4. ACCES BASES DE DADES DE NETBEANS CONNEXIÓ A LA BASE DE DADES

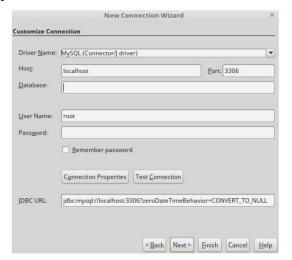

NOTA: Si estàs utilitzant l'última versió de NetBeans és possible que en Services → Databases → Drivers ja t'aparega l'opció 'MySQL (Connector/J driver)'.

Malgrat això pot ser que necessites instal·lar el driver. Dona-li al driver amb clic dret → 'Connect using' i comprova si en la finestra t'apareix el missatge 'driver file is missing'. En tal cas, dona-li a 'add driver' i selecciona l'arxiu jar esmentat anteriorment.

Database: El nom de la base de dades a la qual volem accedir. Podem deixar aquest camp buit per a poder accedir a totes les que existisquen en el servidor.

Fes clic a Finalitzar

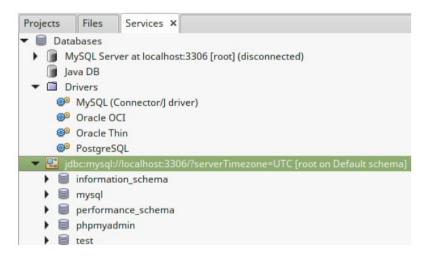
4. ACCES BASES DE DADES DES DE NETBEANS CONNEXIÓ A LA BASE DE DADES

Si tot va bé, en Services → Databases apareixerà una nova connexió anomenada jdbc:mysql://localhost:3306... [root on Default schema]

Si falla a causa d'un error 'server time zone' pots solucionar-lo afegint a l'URL la variable serverTimezone amb el valor UTC: jdbc:mysql://localhost:3306/?serverTimezone=UTC

Si despleguem la connexió creada veurem que podem accedir a totes les bases de dades, taules, etc. emmagatzemades en el servidor al qual estem connectats. D'aquesta senzilla manera podrem consultar o modificar la base de dades i el seu contingut.

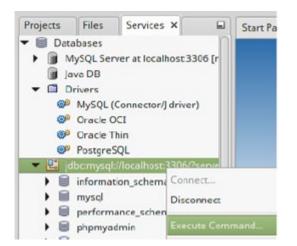
4. ACCES BASES DE DADES DE NETBEANS CONNEXIÓ A LA BASE DE DADES

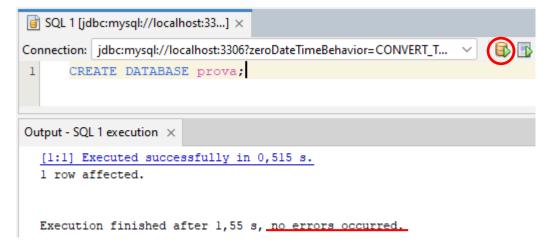

Per a executar un comando sobre la base de dades cal fer clic dret sobre la connexió i seleccionar l'opció 'Execute Command...'.

S'obrirà un panell en l'editor central on podrem introduir sentències SQL i desprès fer clic en la icona 'Run SQL':

4. ACCES BASES DE DADES DES DE NETBEANS CONNEXIÓ A LA BASE DE DADES

La connexió es pot fer de forma genèrica, sense connectar-nos a una BD concreta, o especificant-ne una.

Si no l'he especificat caldrà indicar en cada sentencia a quina ens estem connectant:

USE tendaonline; SELECT * FROM clients;

4. ACCES BASES DE DADES DE NETBEANS CONNEXIÓ A LA BASE DE DADES

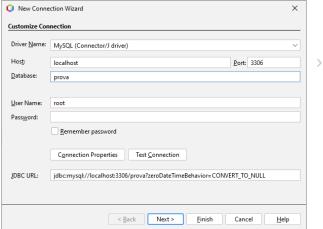

Si volem connectar-nos a una en concret farem clic dret en

'MySQL (Connector/J driver)' → 'Connect Using...'

Introduir les dades en el diàleg 'New Connection Wizard' i en el camp 'Database' escriure la base de dades desitjada.

Veurem com la URL de connexió canvia a:

idbc:mysql://localhost:330 (prova?zeroDateTimeBehavior=CONVERT_TO_NULL [root on Default schema]

4. ACCES BASES DE DADES DES DE NETBEANS

GENERALITAT VALENCIANA

EXEMPLE01: CREAR UNA TAULA

Mitjançant sentències SQL

Seleccionem la connexió jdbc:mysql://localhost:3306/prova Fem clic dret sobre ella → Execute Command

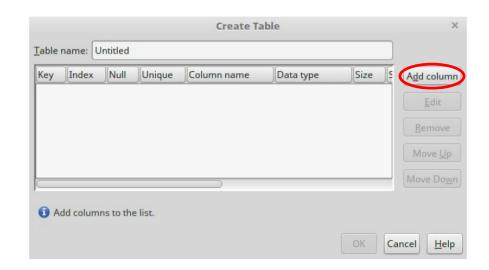
CREATE TABLE venedors (
 id int NOT NULL auto_increment,
 nom varchar(50) NOT NULL default ",
 data_ingres date NOT NULL default '0000-00-00',
 salari float NOT NULL default '0',
PRIMARY KEY (id));

Nota: Si no apareix farem clic dret \rightarrow **Refresh**

Mitjançant l'assistent de creació de taules

Sobre la carpeta 'Tables' de la connexió desitjada, fem clic dret i triem '**Create Table**'

4. ACCES BASES DE DADES DES DE NETBEANS

EXEMPLE01: INSERIR I CONSULTAR DADES

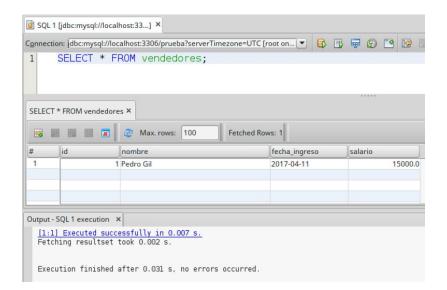
Inserir dades

INSERT INTO venedors VALUES (1, 'Pedro Gil', '2017-04-11', 15000);

Consultar valors

SELECT * FROM venedors

4. ACCES BASES DE DADES DE NETBEANS EXEMPLES SQL

Amb l'Exemple02 es pot practicar SQL.

També, veure exemples més complexos i/o que impliquen dades de diverses taules podeu consultar aquest material complementari:

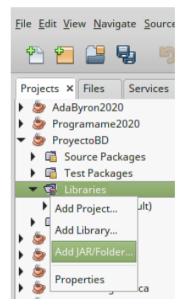
https://www.cs.us.es/blogs/bd2013/files/2013/09/consultas-sql.pdf

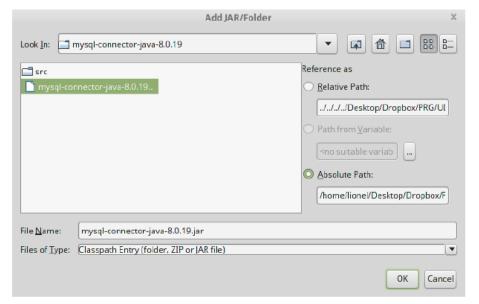

AFEGIR LA LLIBRERIA JDBC AL PROJECTE

Per a poder utilitzar la llibreria JDBC en un projecte Java haurem d'afegir-la al projecte. Farem clic dret sobre la carpeta 'Libraries' del projecte i seleccionar [Add JAR/Folder]. Seleccionar l'arxiu del driver mysql-connector-java-8.0.19.jar i clic en [OK].

CARREGAR EL DRIVER

En un projecte Java que realitze connexions a bases de dades és necessari, primer de tot, utilitzar *Class.forname(...).newInstance()* per a carregar dinàmicament el Driver que utilitzarem.

5. ACCES BASES DE DADES AMB CODI JAVA CARREGAR EL DRIVER

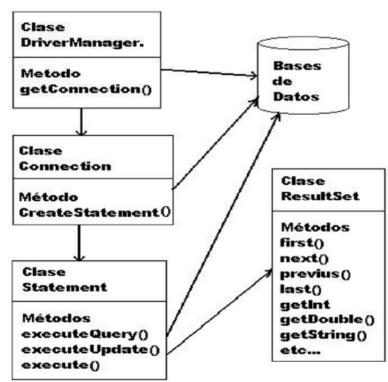

Les classes i mètodes utilitzats per a connectar-se a una BBDD funcionen amb tots els drivers de Java (JDBC, etc.). Java només els defineix com a interfícies (interface) i cada llibreria driver els implementa (classes i codi). Per això, s'ha d'utilitzar **Class.forName(...)** per a indicar-li a Java quin driver utilitzarem.

Daquesta forma, si necessitem utilitzar un altre sistema de BBDD sols haurem de canviar la línea de codi on es carrega el driver.

Les quatre classes fonamentals que tota aplicació Java necessita per a connectar-se a una BBDD i executar sentencies són:

DriverManager, Connection, Statement i ResultSet.

GENERALITAT VALENCIANA COCCUPATORIO DE EDUCACIÓ A E

CLASSE DriverManager

La classe *java.sql.DriverManager* és la capa gestora del driver JDBC corresponent i de **crear connexions amb una BBDD** mitjançant el mètode estàtic **getConnection(...)** que té dues variants:

DriveManager.getConnection(String url)
DriveManager.getConnection(String url, String user, String password)

Connection conn = DriverManager.getConnection("jdbc:mysql://localhost:3306/prova", "root", "");

Aquest mètode pot llançar dos tipus d'excepcions:

- SQLException: La connexió no ha pogut produir-se. Pot ser per multitud de motius com una URL mal formada, un error en la xarxa, host o port incorrecte, base de dades no existent, usuari i contrasenya no vàlids, etc.
- **SQLTimeOutException**: S'ha superat el LoginTiemout sense rebre resposta del servidor.

CLASSE Connection

Un objecte java.sql.Connection representa una sessió de connexió amb una o diverses BBDD.

El mètode més rellevant és **createStatement()** que retorna un objecte Statement associat a aquesta connexió que permet executar sentències SQL. El mètode createStatement() pot llançar excepcions de tipus **SQLException**.

Statement stmt = conn.createStatement();

Quan finalitzem és aconsellable **tancar la connexió amb close()** per a alliberar recursos.

conn.close();

CLASSE Statement

Un objecte **java.sql.Statement** permet **executar sentències SQL en la base de dades** a través de la connexió amb la qual es va crear el Statement.

Les sentències SQL més comunes són:

executeQuery(...), executeUpdate(...) i execute(...).

Poden llançar excepcions de tipus **SQLException** i **SQLTimeoutException**.

Quan ja no ho necessitem és aconsellable tancar el statement amb close() per a alliberar recursos.

stmt.close();

CLASSE Statement

• ResultSet executeQuery(String sql): Executa la sentència sql indicada (de tipus SELECT). Retorna un objecte ResultSet amb les dades proporcionades pel servidor.

ResultSet rs = stmt.executeQuery("SELECT * FROM vendedores");

• int executeUpdate(String sql): Executa la sentència sql indicada (de tipus DML com per exemple INSERT, UPDATE o DELETE). Retorna un nombre de registres que han sigut inserits, modificats o eliminats.

int nr = stmt.executeUpdate ("INSERT INTO vendedores VALUES (1, 'Pedro Gil', '2017-04-11', 15000);")

CLASSE ResultSet

Un objecte **java.sql.ResultSet** conté un conjunt de resultats (dades) obtinguts després d'executar una sentència SQL (normalment SELECT) en forma de **taula** amb **registres (files)** i **camps (columnes)**.

ResultSet utilitza un cursor que apunta al 'registre actual' sobre el qual podem operar. Inicialment està situat abans de la primera fila i disposem de diversos mètodes per a desplaçar el cursor. El més comú és next():

• **boolean next()**: Mou el cursor al següent registre. Retorna true si llig una fila i false en cas contrari (arribem al final de la taula).

GENERALITAT VALENCIANA

CLASSE ResultSet

Alguns dels mètodes per a obtindre les dades del registre actual són:

- String getString(String columnLabel): Retorna una dada String de la columna indicada pel seu nom. Per exemple: rs.getString("nom")
- String getString(int columnIndex): Retorna una dada String de la columna indicada per la seua posició (La primera columna és la 1). Per exemple: rs.getString(2)

Per a obtindre valors de altre tenim:

- int getInt(String columnLabel)
- double getDouble(String columnLabel)
- boolean getBoolean(String columnLabel)
- Date getDate(String columnLabel)

int getInt(int columnIndex)

double getDouble(int columnIndex)

boolean getBoolean(int columnIndex)

int getDate(int columnIndex) ...

Nota: Es pot consultar tots els mètodes en la documentació oficial de Java.

CLASSE ResultSet

Tots aquests mètodes poden llançar una SQLException.

Exemple de com recórrer un ResultSet anomenat rs i mostrar-lo per pantalla:

```
while(rs.next()) {
    int id = rs.getInt("id");
    String nom = rs.getString("nom");
    Date data = rs.getDate("data_ingrés");
    float salari = rs.getFloat("salari");
    System.out.println(id + " " + nom + " " + data + " " + salari);
}
```

Nota: Fer l'Exemple01 corresponent a l'apartat 5.7 de la teoria.

6. NAVEGABILITAT I CONCURRÈNCIA

Quan invoquem a createStatement() sense arguments, obtindrem un ResultSet per defecte en el qual el cursor només pot moure's cap avant i les dades són de només lectura.

El mètode *createStatement()* està sobrecarregat, per la qual cosa, invocant-lo amb arguments ens permet altres funcionalitats.

Statement createStatement(int resultSetType, int resultSetConcurrency):

Veiem que signifiquen aquests dos paràmetres.

6. NAVEGABILITAT I CONCURRÈNCIA

ARGUMENT resultSetType

- ResultSet.TYPE_FORWARD_ONLY: ResultSet forward-only i no-actualitzable (per defecte).
 - Només permet moviment cap avant amb next().
 - Les seues dades NO s'actualitzen, són les que hi havia en el moment de llançar la consulta.
- ResultSet.TYPE_SCROLL_INSENSITIVE: ResultSet desplaçable i no actualitzable.
 - o Permet llibertad de moviment amb mètodes com first(), previous(), last(), etc. a més de next().
 - Les seues dades NO s'actualitzen.
- ResultSet.TYPE_SCROLL_SENSITIVE: ResultSet desplaçable i actualitzable.
 - Permet llibertat de moviments del cursor.
 - Les seues dades SÍ QUE s'actualitzen. És a dir, mentre el ResultSet estiga obert s'actualitzarà automàticament amb els canvis produïts en la base de dades. Això pot succeir fins i tot mentre s'està recorrent el ResultSet, la qual cosa pot ser convenient o contraproduent segons el cas.

6. NAVEGABILITAT I CONCURRÈNCIA

GENERALITAT CECO CENTRE ESPECÍFIC D'EDUCACIÓ A DISTÁN

ARGUMENT resultSetConcurrency

- ResultSet.CONCUR_READ_ONLY: Només lectura. És el valor per defecte.
- ResultSet.CONCUR_UPDATABLE: Permet modificar les dades emmagatzemades en el ResultSet per a després aplicar els canvis sobre la base de dades.

Nota: El ResultSet per defecte que s'obté amb createStatement() sense arguments és el mateix que amb

createStatement(ResultSet.TYPE_FORWARD_ONLY, ResultSet.CONCUR_READ_ONLY).

7. CONSULTES NAVEGACIÓ D'UN ResultSet

Un objecte *ResultSet* conté les files que satisfan les condicions d'una sentència SQL, i ofereix mètodes de navegació pels registres. Si és de tipus ResultSet.TYPE_SCROLL_INSENSITIVE o ResultSet.TYPE_SCROLL_SENSITIVE a més del mètode next() tindrem altres com aquests.

- void beforeFirst(): Mou el cursor abans de la primera fila.
- boolean first(): Mou el cursor a la primera fila.
- boolean next(): Mou el cursor a la següent fila.
- boolean previous(): Mou el cursor a la fila anterior.
- boolean last(): Mou el cursor a l'última fila.
- void afterLast(). Moure el cursor després de l'última fila.
- **boolean absolute(int row)**: Posiciona el cursor en el número de registre indicat (el primer registre és l'1. Si valor és negatiu comença a contar pel final (l'últim és el -1).
- boolean relative(int registres): Desplaça el cursor un nombre relatiu de registres a partir del registre en que es troba.

Els mètodes booleans retornen "true" si s'ha pogut moure el cursor i "false" en altre cas. Aquests mètodes poden produir una excepció de tipus **SQLException**.

7. CONSULTES NAVEGACIÓ D'UN ResultSet

També existeixen altres mètodes relacionats amb la posició del cursor.

- int getRow(): Retorna el número de registre actual. Zero si no hi ha registre actual.
- boolean isBeforeFirst(): Retorna 'true' si el cursor està abans del primer registre.
- boolean isFirst(): Retorna 'true' si el cursor està en el primer registre.
- boolean isLast(): Retorna 'true' si el cursor està en l'últim registre.
- boolean isAfterLast(): Retorna 'true' si el cursor està després de l'últim registre.

7. CONSULTES OBTENINT DADES DEL ResultSet

Els mètodes *getXXX()* permeten recuperar els valors de les columnes (camps) de la fila (registre) actual del *ResultSet*. La designació de la columna es pot fer pel nom del campo o pel seu número (posició començant per l'1).

String valor = rs.getString(2); String valor = rs.getString("titol"); Compte amb la compatibilitat dels tipus. Es pot fer un getString() sobre un enter, però no un getDate() sobre un String.

Les columnes no són case sensitive, no distingeixen entre majúscules i minúscules.

La informació referent a les columnes d'un ResultSet es pot obtindre cridant al **mètode getMetaData()** que retornarà un objecte ResultSetMetaData que contindrà el número, tipus i propietats de les columnes del ResultSet.

Si coneguem el nom però no la posició podem utilitzar el mètode *findColumn(columna)* que ens torna l'enter de la posició que ocupa.

8. MODIFICACIÓ

Per a poder modificar les dades que conté un *ResultSet* haurà de ser modificable, es a dir, el mètode *createStatement()* haurà d'utilitzar la constant *ResultSet.CONCUR_UPDATABLE.*

Statement stmt = conn.createStatement(ResultSet.TYPE_SCROLL_SENSITIVE, ResultSet.CONCUR_UPDATABLE);

Per a modificar els valors d'un registre existent s'utilitzen una sèrie de mètodes *updateXXX()*: updateString(), updateInt(), updateDouble(), updateDate(), etc. que necessiten dos arguments:

- La columna que desitgem actualitzar (nom o numéro de columna).
- El valor que volem emmagatzemar (del tipus que siga).

rs.updateInt("edat", 28);

8. MODIFICACIÓ

Si es produeix algun error es llançarà una SQLException.

Posteriorment cal cridar a **updateRow()** perquè els canvis s'apliquen sobre la BD.

En resum, el procés per a realitzar la modificació d'una fila d'un *ResultSet* és el següent:

- 1. **Desplacem el cursor al registre** que volem modificar.
- 2. Cridem a tots els mètodes **updateXXX(...)** que necessitem.
- 3. Cridem a updateRow() perquè els canvis s'apliquen a la base de dades.

Cal cridar a updateRow() abans de desplaçar el cursor, sinó es perdran els canvis.

Si volem cancel·lar les modificacions d'un registre del ResultSet podem cridar a cancelRowUpdates(), i no utilitzar updateRow().

8. MODIFICACIÓ EXEMPLE


```
// Creem un Statement scrollable i modificable
Statement stmt = conn.createStatement(ResultSet.TYPE SCROLL SENSITIVE,
                                       ResultSet.CONCUR UPDATABLE);
// Executem un SELECT i obtenim la taula clients en un ResultSet
String sql = "SELECT * FROM clients";
ResultSet rs = stmt.executeQuery(sql);
// Anem a l'últim registre, el modifiquem el camp direcció i actualitzem la base de dades
rs.last();
rs.updateString("direccio", "C/ Pepe Ciges, 3");
rs.updateRow();
```

9. INSERCIÓ

Per a inserir nous registres necessitarem aquests dos mètodes:

• void moveToInsertRow(): Desplaça el cursor al 'registre d'inserció', un registre especial utilitzat per a inserir.

Després cridem als mètodes updateXXX() per a establir els valors del registre d'inserció.

• void insertRow(): Inserirà el 'registre d'inserció' en el ResultSet, passant a ser un registre normal més, i també l'insereix en la base de dades.

Finalment, el mètode **moveToCurrentRow()** ens pot tornar a la posició on estava el cursos abans de fer la inserció.

Els camps als que no s'els ha assignat valor amb updateXXX() tindràn el valor NULL. Si la configuració del camp no admet nulses produirà una SQLException.

9. INSERCIÓ


```
// Creem un Statement scrollable i modificable
Statement stmt = conn.createStatement(ResultSet.TYPE SCROLL SENSITIVE,
                                       ResultSet.CONCUR UPDATABLE);
// Executem un SELECT i obtenim la taula clients en un ResultSet
String sql = "SELECT * FROM clients";
ResultSet rs = stmt.executeQuery(sql);
// Creem un nou registre i l'inserim
rs.moveToInsertRow();
rs.updateString(2,"Killy Lopez");
rs.updateString(3,"Wall Street 3674");
rs.insertRow();
```

10. ESBORRAT

Per a eliminar un registre només cal desplaçar el cursor al registre desitjat i cridar al mètode:

 void deleteRow(): Elimina el registre actual del ResultSet i també de la base de dades.

EXERCICIS PROPOSATS

